

Sygn. akt I UK 422/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania L. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o wcześniejszą emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 1738/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację L.C. od wyroku z dnia 6 września 2013 r., którym Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 9 maja 2013 r. odmawiającej prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 ust. 1 pkt 3 w związku z wykazem A, dział VIII, poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie z 1983 r.), przez jego błędną

wykładnię wynikającą z przyjęcia, że praca wnioskodawcy na stanowisku kierowcy samochodu sanitarno-osobowego wykonywana w okresie od 4 kwietnia 1977 r. do 6 grudnia 1984 r. nie stanowiła pracy kierowcy samochodu uprzywilejowanego w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, tym samym nie stanowiąc pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie „o uchylenie zaskarżonych wyroków” i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie odwołania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego polegającego na potrzebie zajęcia przez Sąd Najwyższy stanowiska „czy zgodnie z rozporządzeniem, załącznik do w/w rozporządzenia wykaz A Dział VIII poz. 2, do pracy kierowcy pojazdu uprzywilejowanego w ruchu w rozumieniu ustawy o ruchu na drogach publicznych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (...), czy przepisy ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym (...), czy też przepisy ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (...) mając na względzie, iż praca na stanowisku kierowcy samochodu sanitarno-osobowego była wykonywana przez wnioskodawcę w okresie od dnia 4 kwietnia 1977 r. do dnia 6 grudnia 1984 r.” oraz po drugie - oczywistą zasadnością skargi, „bowiem przyjmując, że w trakcie wykonywania przez wnioskodawcę pracy na stanowisku kierowcy pojazdu sanitarnego osobowego w okresie od dnia 4 kwietnia 1977 r. do dnia 6 grudnia 1984 r., w okresie od dnia 14 kwietnia 1977 r. do dnia 31 grudnia 1983 r. zastosowanie mają przepisy ustawy wówczas obowiązującej tj. ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (...) oraz od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 6 grudnia 1984 r. ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym (...), to samochód sanitarno - osobowy należałoby uznać jako pojazd uprzywilejowany zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (...) w zw. z § 37 rozporządzenia Ministra Komunikacji i Spraw

Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (...) oraz zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym (...)."

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanek występowania istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Należy zatem zwrócić uwagę, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja

2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia.

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, swoją wątpliwość skarżący zdaje się formułować na tle „art. 148 w zw. z art. 32 ustawy [emerytalnej]” i przepisów rozporządzenia z 1983 r. oraz ustaw regulujących zasady ruchu drogowego. Nawet przyjmując, że skarżącemu nie chodzi o art. 148 ustawy emerytalnej, który to przepis nie mógł być i nie był stosowany przez Sąd drugiej instancji, ale o art. 184 tej ustawy, to poprzestanie na ogólnym odwołaniu się do przepisów zawartych w pozostałych wymienionych przez skarżącego aktach prawnych jest niewystarczające. Ponadto w uzasadnieniu wniosku nie można doszukać się jakiegokolwiek argumentacji jurystycznej zmierzającej do wykazania, iż podnoszone przez skarżącego wątpliwości faktycznie istnieją i są na tyle poważne, że wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego. Wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania, jak czyni to skarżący. Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie jest uprawnionych ani zobowiązany do poszukiwania w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania i formułowania za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Po drugie, odwołując się do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie nawiązuje do żadnego przepisu powołanego w podstawie kasacyjnej, pomijając, że należało do niego wykazanie, iż właśnie jego obraza była tego rodzaju, że wprost stanowiła o wadliwości zaskarżonego orzeczenia. Ponadto nie można stwierdzić oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na naruszenie przepisów, na tle których - w ocenie samego skarżącego - wyłaniają się wątpliwości na tyle istotne, że ich rozstrzygnięcie wymaga zaangażowania Sądu Najwyższego.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.